

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglasi: prostor 1 x 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Apel železničarjev na vso javnost.

Na javnem zborovanju, v Zagrebu, dne 29. januarja 1922, najodločneje potestirajo zastopniki koaliranih železničarskih organizacij cele države, ker merodajni še niso ugodili upravičenim zahtevam železničarjev.

Zborovalci ugotovijo, da so bile te zahteve predložene že pred koncem meseca novembra 1921, a v tem času je izbruhnila vladna kriza, ki je njih rešitev odgodila do sestave nove vlade.

Zastopniki koaliranih železničarskih organizacij so začasa vladne krize obvestili ustmeno in pismeno vse merodajne od ministra saobračaja do ministrskega predsednika, kakor tudi vse parlamentarne klube.

Na vseh teh mestih so bile dane zastopnikom koaliranih železničarjev najlepše obljube: Da se bo njihovim zahtevam, ki so jih priznali kot opravičene, ugodilo takoj ko bo vladna kriza rešena.

Naposled je bila kriza rešena. Ali od pričakovanih obljub ni bilo ničesar! Železničarji so pozabljeni, kakor so bili pozabljeni vedno v zadnjih treh letih. Obljube so se dale samo v času krize, takrat ko se je mislilo, da bo prišel drugi, ki naj bi jih izpolnil; a ko so ti drugi ostali ravno isti, kateri so dali tudi obljube, se je prešlo preko položaja železničarjev kakor preko stvari, ki ji ni potrebno obračati pažnje niti toliko kakor eni najbrezpomembnejših. V svojem nedavnem ekspoziju je minister saobračaja s številskimi razloži bedo našega prometa. Ali pri tej bedi prometa ni našel niti besedice tudi za bedo železniškega osobja, ko je ono, za kar vsak moder poslodavec skrbi. Da ima zadovoljno osobje, ker le v tem slučaju se mora pričakovati intenzivno delo; a za to se minister saobračaja ni brigal. Niemu je vse važnejše kakor osobje. To svoje stališče je v zakonodajnem odboru izrazil z dvema izjavama:

1. Da so mu zahteve železničarjev neznane; 2. da se z železničarji noče pogajati. K stvari, kar se prvega tiče: g. minister saobračaja je bil obveščen o zahtevah osobja, ker ga je deputacija železničarjev predhodno obvestila in ji je on obljubil da se bo zavzel za zahteve železničarjev tako v zakonodavnem odboru kakor v ministerskem svetu, boječ se edino nasprotovanja finančnega ministra. A kar se tiče drugega: Jasno je, da je minister saobračaja železniško osobje prevaril.

Njegovo izjavo, da se noče pogajati z železničarji, razumen človek ne more spraviti v sklad s členom 33. Ustave, v katerem je nameščencem in delavcem zagotovljena pravica organizacije, da dosežejo boljše materijalne pogoje za življenje. Čemu »liberalna« Ustava, ako je konservativni ministri nečejo priznati? Minister se neče pogajati; sam ne da nič, zakon o zaščiti države prepoveduje ekonomsko borbo, — a mirovni razsodci za spore med delojemalcem in delodajalcem ni; na koga naj se torej železničarji obrnejo?

Ono kar ekspoze ministra saobračaja ne omenja, smo dolžni mi, da povemo: Da je železniško osobje danes v položaju, ki je v vseh ozirih katastrofalen in če bi statistik in fiziolog ta položaj hotel izraziti v številkah, bi bile te strašnejše, nego one v ministrovem ekspoziju. Plača kvalificiranega delavca v železniški delavnici znaša mesečno 2500 K; nekvalificiranega na progi mesečno 1500 K; uradnika z maturo in desetletij službe 300 K. Primerjajoč te plače s plačami privatnih podjetij, je osobje izstimi kvalifikacijami na železnici za 20% do 30%, a gotove kategorije tudi za 100% na slabšem, kakor v privatnih podjetjih. Nasproti temu stanju je bilo predvojno razmerje plač nasprotno; še pred več kot letom dni je primerjava plač in draginje proti predvojnemu stanju lo-

kazala sledeče: Draginja je narasla za 3114%, a plača povprečno za 1571%. Znano je, kako je od pred letom dni narasla draginja in potem, kako je to nesorazmerje še strašnejše.

In ko se minister saobračaja pritožuje nad neproduktivnostjo delavnic, je potrebno, da se ozre tudi na izstradanost delavcev v njih, tako tudi v pisarnah itd. in se informira, koliko izmed najsoosobnejših je še ostalo pri železnici pri takih skrbih za njihovo materijelno nagraditev?

Ministar saobračaja smatra, da je zakon o zaščiti države univerzalno sredstvo, katero more služiti v ekonomiji in tudi v politiki. Ali, dasi računajo železničarji z onim, kakor minister sam, oni vse kakor ne vernijejo v univerzalnost tega zakona, kajti: Ako zakon zahteva, da železniško osobje gladi pogine, ali da čaka na milost svojega ministra, bodo najsoosobnejši na železnici prisiljeni, da si poiščejo posla izven železniške službe. A tudi ono, ki ostane, ostane s skrbjo, da ne pogine gladi, kar bo prav gotovo uplivalo na entenzivnost dela na železnicah. Ali je zakon o zaščiti države v stanni, da podoba življenje od 30 na 60 let onim, ki tega po svoji fizični konstituciji ne morejo vzdržati? Če je, potem je politika ministra saobračaja pri prometu umestna.

Mi izjavljamo: Osobje neče niti strajka, niti pasivne resistance. Ali osobje je danes fizično obnemoglo, kar bodo mogli ugotoviti tudi zdravniki.

Dočim minister saobračaja grozi z zakonom o zaščiti države, pozablja, da je njegovo ministrstvo pogazilo že veliko zakonitih naredb, ki so bile v prilog železničarjev in so bile v veljavi še pred vojno; na primer pravica do službene obleke, odvzeta stanarina, krvičen prevod na dinarske plače, kršene pravice do voznih ugodnosti itd. Pripomniti se mora tudi takoj, da je isto pogazilo obvezo, ki je bila dana delavcem s pogodbo »privremeni pravilnik« od 2. junija štev. 18.345

LISTEK.

OSKAR WILDE:

Dobrotnik.

Noč je bila in samota vsenaokolo.

In v daljavi je videl zidove okroglega mesta in se je napotil v mesto.

In ko se je približal, je zaslišal v mestu rajanje veselih nog in smeh veselih ust in glasno zvonjenje harf. Na vrata je potrkal in eden od stražarjev mu je odprl.

Zagledal je hišo, vso iz mramorja, in lepi mramorni stebri so bili pred njo. In cvetje je viselo po stebrih in baklje iz cedrovine so svetile znotraj in zunaj. Vstopil je v hišo.

In stopal je po dvorani iz kalcedona in po dvorani iz jaspina in je došel y ve-

liko slavnostno dvorano. Na skrlatnem ležišču je ležal mladenič, lase z rdečimi rožami ovenčane in ustni rdeče od vina.

Vzad se je dotaknil njegovih pleč in mu dejal: Kakšno je tvoje življenje?

In mladenič se je obrnil in ga je spoznal in mu odgovoril: »Gobav sem bil, pa si me ozdravil. Kakšno naj bo moje življenje?«

In zapustil je hišo in šel po cesti. Čez nekaj časa je ugledal ženo s poslikanim obličjem, v pestrem oblačilu, noge z biseri obložene. In za njo je počasi stopal mlad človek kakor lovec in njegova obleka je bila pisana. In obraz žene je bil lep kakor obličje malika in oči mladega človeka so gorele od strasti.

Počasi jima je sledil in se dotaknil roke mladega človeka in mu dejal: »Zakaj strmiš v to žensko?«

In mladi človek se je obrnil in ga je spoznal in mu dejal:

»Slep sem bil, pa si mi vrnil luč oči. Za kaj drugega naj mi bo?«

Pa ga je prešel in se dotaknil pestrega oblačila ženske in ji dejal: »Ali ne poznaš druge poti kot pot greha?«

In ženska se je obrnila in ga spoznala; zasmejala se je in rekla: »Odpustil si mi moje grehe in ta pot je pot veselja.«

Pa je odšel iz mesta. In zapustivši mesto je opazil mladega človeka jokajočega.

Stopil je k njemu in se dotaknil njegovih dolgih kodrov in mu dejal: »Zakaj jočeš?«

In mladenič se je ozrl kvišku in ga je spoznal in mu odgovoril: »Umrl sem, pa si me obudil od mrtvih. Kaj drugega mi ostaja kot jok?«

iz leta 1920., kjer je rečeno, da se bo pred koncem avgusta 1920. »pristupilo« novom odmerivanju podatka na skupoču, sa obzirom na vladajuče prilike.

Dasi je bilo na to svojo obvezo opozorjeno od železničarskih organizacij, je ministarstvo saobračaja bilo neprestano gluho, da jo izvrši in mesto povišanja plač je uvedlo sistem nezadovoljnih preganjanj in globljenj osebja — da jih s tem nasiči. In sedaj, ko po dveh letih zavlačevanj, železničarji ponovno zantevajo, kar jim je neobhodno potrebno za življenje, je ministar saobračaja tako ljubeznjiv, da jih opozori na zakon o zaščiti države!

Ministar saobračaja se je pritoževal tudi na pomanjkanje strokovnega osebja na železnicah. Ni pa omenil, da je bilo od železnice predlansko leto, ko so bili železničarji poginani v štrajk, odpuščenih okoli 3000 strokovno izvežbanih moči, ki jih še do danes niso mogli nadomestiti. Večina teh odpuščenih je že našla druge službe, a one, ki je še niso, ministarstvo še danes mrevari, mesto, da jih sprejme zopet v službo in tako nadomesti potrebo po sposobnih.

In ko imamo po ministrovem eksponu pred očmi žalostno stanje našega prometa, tedaj je dvakrat nejasna politika ministra saobračaja proti železničarjem, ker se vidi, da leži problem ozdravljenja prometa v prvi vrsti v delavnicah. A naše mnenje je: Ako bodo mogle uspevati z delavci in materialom privatne tovarne vagonov in lokomotiv v Brodu in Subotici, da bi toliko bolj mogle uspevati državne železniške delavnice, ki že obstojajo. Razven: Ako je tendenca v tem, da ne uspevajo!

Imajoč pred očmi vse postopanje ministarstva saobračaja proti železniškemu osebju, zbrani železničarji iznašajo pred celo javnost protest, ker nezanimanje ministarstva saobračaja za železničarje značaja popolno nesposobnost, da se o prometni politiki ubere nova pota.

Poleg investiranja potrebnih vsot v uničeni promet, je najhitreje in najuspešnejše ozdravljenje prometa iskati v medsebojnem sodelovanju med železničarji in ministrom saobračaja, kot dvema faktorjema na skupnem polju. To postopanje ni upropastilo prometa v najkulturnejših državah sveta — ravno nasprotno — pa ga tudi pri nas ne bo.

Apelujoč na celo javnost, jo železničarji prosijo, da razumeva njihov težak položaj in se tako prepriča, kje so oni, ki so doveli promet v to žalostno stanje.

Položaj države.

Slišali smo, kako je danes s posameznimi stanovi, s posameznimi državljanom. Država ni nekaj nadnaravnega, temveč je samo skupina manjših delov — organizmov, ki delajo po neklih skupnih smernicah za nekim skupnim ciljem. Skupne smernice, skupni cilj, kakor tudi delo vsakega največjega ali najmanjšega organizma pa more biti le produkt duševnega dela najmanjših delov: posameznega človeka. Zato bi moral veljati stavek: kakršno je delo večine državljanov, takšna je država. Res bi to bilo, če bi tudi večina odločala. Ker večina ne odloča, moramo pač reči: Kakršno je delo odločujočih, takšna je država. Če bi odločujoči občutili vsi na lastni koži posledice današnjih nezdravih razmer, bi se gotovo enodušno oprijeli vseh sredstev za izboljšanje; tako pa vidimo, da pri odločujočih ni enotnosti. Na eni strani jih je nekaj, ki imajo najboljšo voljo, na drugi strani nekaj, ki imajo najslabšo, in nekaj jih je tudi, ki nimajo nobene, ki se pridružijo enkrat prvim,

enkrat drugim. Na ta način se ta odločujoči del med seboj uničuje ter vsaj v načelu ne more pokazati nobenega uspeha ne na eno, ne na drugo stran. Zato pa tudi ona, ki bi bila v prvi vrsti poklica, a započeti rešilno delo, tega ne more ter se ji godi na las podobno ogromni večini njenih državljanov, ki nimajo bodisi moči, bodisi volje, dojevat se uspešno za rešitev lastnega bitja; vidijo, da gre z njimi navzdol, da imajo z vsakim dnem manj, pa vendar prekrizujejo roke in čakajo... Za nami — potop?! Tako se mi zdi, je tudi z državo, osihoza posameznika je prešla že tudi na državo... za nami potop!?

Nainovejš.

ZAKAJ KLIČEJO RUSIJO NA GENOVSKO KONFERENCJO.

LDU. Moskva, 30. jan. Dne 27. t. m. je poročal Čičerin v izredni seji vseruskega izvrševalnega odbora o sklicanju splošne evropske konference v Genovi. Gospodarski pomen Rusije, je dejal govornik, njena vojaška moč in njen politični vpliv na vzhodu so glavni činitelji za njeno stališče v svetovni politiki. Sklep vrhovnega sveta, da skliče splošno konferenco, je velika zmaga Lloyd Georgeva, ki bi se rad iznebil sovjetske Rusije mirnim potem. Ne bomo zavrnili gospodarskega sodelovanja; mi ga želimo, toda mi se bomo borili proti temu, da se to gospodarsko sodelovanje izcimi v gospodarsko hlapčevanje naše domovine. Francija je bila povzročiteljica vseh oboroženih napadov na sovjetsko Rusijo. Njena politika je bila v nasprotju z Anglijo in je stremela po obnovi monarhije v Rusiji.

KAPITALISTIČNA ANGLIJA BO PRIZNALA NEODVISNOST EGIPTA.

LDU. London, 29. jan. Urad za zunanje posle objavlja poročilo generala Alembija o položaju v Egiptu ter pripominja, da je angleška vlada slejkoprej pripravljena odreči se protektoratu ter pripoznati suvereniteto Egipta med pogojem, da se nudijo jamstva glede potovanja skozi Egipt, glede varstva inozemcev v Egiptu in glede varstva dežela proti napadom od zunaj.

IN HVALEVREDNO JE, DA HOČE V INDIJI ČIMPREGI IZVOJEVATI SVOJ POLOM.

LDU. Kalkuta, 29. jan. Policija je razgnala shod nacionalistov, katerega so sklicali kljub prepovedi. 500 udeležencev shoda je bilo aretiranih. Delavci so napadli policijo. Pri spopadu sta bila dva delavca ubita, 40 delavcev in 15 redarjev ranjenih ter 50 oseb aretiranih.

Kalkuta, 29. jan. Voditelj upornikov Abdul Hadži je s štirimi pristaši zbežal v indijski tempelj, kjer jih je oddetek indijskih čet ustrelil.

ZARADI SNEGA SE JE PODRLO GLEDALIŠČE V WASHINGTONU.

LDU. Washington, 29. jan. Snovi se je vsled obilega snega podrla streha kinematografa. 69 oseb je bilo ubitih, približno 100 pa ranjenih. Po zadnjih vestih se ceni število mrtvih na 87.

LDU. Pariz, 30. jan. »Journal« objavlja telegram iz Washingtona, da so doseglj spravili iz podrtega knickerboškega gledališča 125 mrtvecev in 200 ranjenec. Mnogim ponesrečencem so bile odtrgane roke ali noge. Na srečo je bilo v gledališču radi visokega snega samo okoli 500 oseb. »New York Herald« javlja, da je med ranjenci tudi senator Smith.

Usodepolno pozabljenje.

(Konec.)

Še korak dalje. Učiteljstvo meščanskih šol cele države mora, če hoče doseči svojo pravico, stvoriti lastno, neodvisno organizacijo, ki se bo zavzemala za svoje člane s srcem in ognjem in tako morda dosegla uspeh. Koliko dela se je v tej smeri že izvršilo, danes ne vem, vem le to, da je učiteljstvo meščanskih šol nad vse nezadovoljno in da raditega trpi šola sama kot taka. Odkod ta nezadovoljnost? Naveden le en sam slučaj in ga podprem s številkami. Tovariš G. iz L. je bil toli navdušen za meščansko šolo, da je šel l. 1919/20. v tečaj. Dobil je enoletni dopust in se nasprotno obvezal, da še sme dodeliti meščanski šoli. Družinica je za časa dopusta ostala na enorazrednici v L., kjer je lep šolski vrt, on sam pa se je vical v Ljubljani, učil, stradal in stanoval nekje pod streho. Živel je na dva kraja; ker pa ni veržil, se je seveda moral zadolžiti. V šolskem l. 1920/21. je bil dodeljen meščanski šoli v Trzinu, kjer je stanovanj, kolikor jih kdo hoče. On ga je dobil z novim letom 1921., preje pa mu je okrajno glavarstvo v Radovljici zagrozilo, da postavi njegovo družino na cesto, baš za Božič, kar bi se tudi gotovo zgodilo pri navdušenosti naših čuvarjev. Preselil se je v Trzin. V L. je imel prosto stanovanje, kurjavo in velik šolski vrt. V Trzinu je moral plačati drago stanovanje, še dražje kurjavo in še mnogo dražje to, kar je sicer pridelal na svojem vrtu. Dobil pa je za to na leto, reci in piši, 600 K več, toda šele od dneva, ko je napravil izpit. Tako je imel mož vsak mesec gotove izgube okoli 1500 K, in sicer zato, ker je preje eno leto stradal, se zadolžil in bil tako navdušen, da je napravil izpit za meščanske šole. To pa samo zavzelo tega, ker je zakon iz l. 1919. na nas nazabil, ker imamo že dve leti in mesec in dan »privremeno« urejen položaj in pa ker...

In posledica? Učitelji so naravnost navdušeni za meščansko šolo, priglašajo se jih toliko, da nadzornik ne ve, kam z njimi; tisti pa, ki dobi mesto na meščanski šoli, poljubila iz hvaležnosti roke, ki so mu naklonile toliko dobroto. Ravnatelj, polni nestrpnosti in veselega pričakovanja, odpirajo dnevno pošto, ki jim prinaša pisarniškega posla čez glavo, hoteč vse storiti v enem samem dnevu, ko venjar dobe za ta posel osnovne doklade za tri razrede na leto, reci in piši, 300 K in za vsak nadaljni razred po, reci in piši, 50 K na leto in dan. To so sijajni prejemki pri katerih človek tudi lahko kaj reprezentira. Polasča se me neodoljiva skušnjava, da prosim pri prvem primernem razpisu nazaj na kako trirazrednico, kjer bom imel petkrat manj dela, dohodke pa iste; povem pa še, da nisem sam, ki tako misli. Če pa bi to bilo nemogoče, potem rečem z največjo uljudnostjo — adijo, pa zdrava ostani, služba državna!

Nastaja še eno vprašanje, kje in kdo je kriv, da imajo učitelji meščanskih šol tako sijajno urejene svoje razmere. Kriv je edino pomanjkanje strokovne organizacije, kateri mora načelovati mož jasni pojmov, neustrašenega poguma in jeklene volje. Če bi imeli leta 1919. tako organizacijo, tedaj bi bilo danes že prav gotovo davno vse rešeno in to ugodno rešeno. Tako se pa iz nas, da se milo izrazim, norčuje celo naučna uprava, ko vidi da gre tudi tako dalje, ne vpraša pa se po »kako« in ne po »kako dolgo še«. Slučaj neurejenih razmer učiteljev meščanskih šol je silno podučljiv za vse, ki mislijo da je mogoče kaj doseči brez strokovne cr-

organizacije. Stan, ki ni organiziran, poroča v današnjem svetu toliko kot nič. Zato vsi, ki nimate še svojih strokovnih organizacij, na delo in jih stvorite, tisti pa, ki jih imate, dvakrat na delo, da jih okrepite in napravite življenja in koristi zmognite.

Sodrugom poslancem priporočam, da se zavzamejo za učitelje meščanskih šol in da povprašajo ministra prosvete, kako daleč misli tirati »privremeno« uređitev službenega razmerja teh trpinov, da se izrazi, ali so meščanske šole potrebne, ali odveč, da jih potem ukine, ali pa prizna zahteve učiteljev in jih tudi izpolni in to ne samo za nadalje, temveč tudi za leto 1919. nazaj.

Z današnjim člankom spravljam v javnost vprašanje, ki se je doslej reševalo le med štirimi stenami in za štiri stene, ne da bi bil kdo iz neposvečenih vedel le malo več kot nič. Pričakujem, da se javno oglasijo vsi, ki so v zadevi delovali in nam natočijo čistega vina resnice. Po svetu namreč mnogokaj govore, da Ljubljana ni storila svoje dolžnosti, drugje zopet, da nosi Maribor krivdo za neurejenost. Potek stvari sem orisal tako, kakor mi je znano in kakor je v resnici. Sedaj pa ima besedo Ljubljana in Maribor. Pa sem pa celo zadevo potom političnega dnevnika v javnost spravil, je vzrok ta, ker hočem, da se za te reči tudi javnost zavzame in zanje zagna.

Politične vesti.

»Jutro« in zvišanje rudarskih mezd. Nedeljskemu »Jutru« ni všeč naše poročilo o pogajanju delavskih zastopnikov s Trboveljsko premogokopno družbo. Pa to je njegova stvar. Da pa bi »Jutro« odločevalo, kakšno naj bodo naša poročila, to pa je domišljavost, ker nas ni ustvarilo vladno korito in ne bomo hvalili gospodov pri osrednji ali pokrajinski vladi, dokler tega ne bodo zaslužili. Za »Jutro« je seveda drugače, ker je njegov poročil iz onega vladnega korita v ministristvu za trgovino, kjer so se kuhale žitne in prašičeve izvoznice, zato pa ne pozabi nikoli, izkazovati nvaletnost svojim očetom in rediteljem, ki ga še danes podpirajo s toploto. K obravnavi sami pa naj blagovolijo gospodje vzeti sledeče na znanje, da naš poročevalec, ki je bil ves čas navzoč, pač ni opazil tiste naklonjenosti od strani vladnih zastopnikov; o katerih ve toliko povedati »Jutro«. Nasprotno je res, da so vladni zastopniki po večini molčali, če pa je kdo odprl usta, je le zamrmralo draginji, da tudi sami trpijo pomanjkanje, da naj tudi delavci z njimi delijo to žalostno usodo. Tako izjavo je dal zastopnik generalne direkcije ministristva za rude in šume. Še slabše pa se je obnašal zastopnik ministristva za rude in šume sam, ko je izrazil na vprašanje delavskih zastopnikov, kakšne direktive mu je dalo ministristvo, da nima nobenih direktiv, da je prišel samo poslušati. Pokrajinska uprava pa je na pritisk, delavskih vlog in velikokratnih osebnih intervencij zaprosila v Belgradu za anketo. Torej le na pritisk od delavstva samega. Pa tudi to anketo so sklicali šele, ko je Unija slov. rudarjev zažugala ministristvu za rude in šume s stavko in ko se je narodni poslanec s. Korun energično zavzel v Belgradu pri ministristvu za rude in šume za anketo in povišanje plač rudarjem. Če bi »Jutro« imelo v svoji duši kaj poštenja, bi moralo povedati, da je vse to, in da naj se vbodoče zedinijo v močno falango in da so celo pripomogli poduradnikom, če so ti prišli do svojega pravič-

nega povišanja, za katerega so se borili celo leto s pomočjo »Jutrovih« demokratov brez vsakega uspeha. Imeli so pa uspeh šele takrat, ko so delavci zažugali, da naj da družba tudi poduradnikom to, kar jim gre. Torej, gg. okli »Jutra«, mi vem, da vam gre za vašo samostojno Unijo Curhaleka in Zupanca, ali, gospodje, preveč vas pozna svet. Ne vaše lažljivo poročilo ne dr. Dimnik, pa tudi ne dinarji, ki prihajajo iz onega korita, kakor ste se izvalili vi sami iz njega. ne bo oslepilo zavednih delavcev. Vaš trud je zastonj, če je še tako demagogičen.

Modri iz Jutrove dežele so se lotili v sobotnem »Jutru« zopet ljubljanskega župana s. Periča. Ni jim prav, da se mudi s župan že dalje časa v Belgradu, da zagotovi Ljubljani tudi potrebno državno pomoč. Povdarjamo, ne naši stranki, ampak ljubljanskemu prebivalstvu, med katerim je, kakor pravijo, tudi nekaj demokratov.

Vkljub temu komentira »Jutro« ta prizadevanja prav po jutrovsko, češ državni denar, je demokratski denar — in ta naj gre za ljubljanske interese, — ki so interesi v ljubljanski občini vladajoče večine. Ta komentar državnostvornega glasila ni prav nič državnostvoren. Če bo »Jutro« s tem naziranjem na celi črti prodrl, potem opozicijske stranke vbodoče ne bodo samo proti proračunom glasovale, v znak, da žele z državnimi sredstvi drugačnega gospodarstva, ampak bodo morale svojim pristašem svetovati, naj sploh davkov ne plačujejo. Zakaj oni ne plačujejo teh davkov v privatno blagajno demokratske stranke, zato bi jih dobivali od nje kot miloščino nazaj ampak jih plačujejo državi, katere odgovorni krmilarji — to so v Belgradu demokratje, v Ljubljani pa v skromnem obsegu — tudi mi, imajo samo dolžnost, da jih pravično razdele. Priznati moramo, bo reklo »Jutro«, da je to naziranje originalno — mi pa moramo priznati, da so »Jutrova« naziranja — moderna.

Dnevne vesti.

Iz seje ministrskega sveta. Ministrski svet je imel včeraj dolgotrajno sejo dopoldne in popoldne. Na predlog finančnega ministra dr. Kumanudija so določili Nj. Vel. kralju Aleksandru letno apanažo v znesku 18 milijonov dinarjev. Za nabavo raznega materiala novemu kraljevemu dvoru pa so odobrili kredit v znesku 35 milijonov dinarjev.

Pred velikimi dogodki na naših železnicah. Včeraj predpoldne se je vršilo v Zagrebu zborovanje železničarjev iz vseh krajev naše države, ki sta se ga udeležila tudi dva narodna poslanca in sicer sodrug Kopač in poslanec Gostinčar. Nastopili so mnogobrojni govorniki kot: Korošec, Krekič, Zorž, Balkas, ki so pozivali železničarje, naj nastopajo vedno in povsod solidarno. Solidarne z železničarji so se izrekli poštni nastavljenici, ki bodo stopili v najkrajšem času na plan s svojimi zahtevami. Škandala na naših železnicah je krivo ministristvo za promet, o čemer naj se vsak prepriča iz našega uvodnika.

Ljubljana.

Društvo zasebnih nameščencev — strokovna skupina denarnih zavodov — naznanja, da se bo vršil redni občni zbor v sredo 15. febr. t. l. ob pol 20. zvečer v salonu hotela Lloyd. V slučaju, da ni sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje, ne glede na število članov.

Društvo prijateljev humanistične gimnazije vabi k 1. rednemu občnemu

zboru, ki se bo vršil v torek, dne 31. jan. ob 15. uri popoldne v posvetovalnici ozir. risalnici 1. drž. gimnazije v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Referat o načrtu zakona za srednje šole. 3. Samostojni predlogi. 4. Slučajnosti. — Odbor.

NAROČITE SI IN ŠIRITE SVOJE GLASILO »NAPREJ«.

Dopisi.

Trbovije. (Pismo iz revirja.) Sodrug urednik, pri nas živijo nekateri ljudje, ki pravijo, da so za radikalno delo in vlečejo ss. Cobala in Krušiča skozi zobe. Ali enkrat jim moramo povedati: Če bi bili vsi rudarji žilavi in ireznega prevdarka v delu za našo stvar, bi se ne bilo treba klanjati vsakemu frakarju in Trboveljska premogokopna družba bi bila veliko bolj ponižna. Mnogo jih je, ki ne vedo, kje jih boli in kaj blebetoja; tem ne zamerimo. Ali mnogo jih je, ki obrekujejo iz zlobe; če bi bili vsaj tako poštene, da bi obema sodrugoma v obraz povedali event. napake! Sodrug urednik, vi povejte, če ni najgrše, obrekovati za hrbtom! Pozdrav, Vaš P. B.

(Sodrug P. B. je našel vprašanje, o katerem bi lahko nadolgo govorili. Pa ne o tistem, da je zahrbtno obrekovanje nevredno možatega človeka in predvsem socialist, kar pomeni tudi odkritega moža. Pač pa bi lahko eno povedali o delavcu, ki ne ve, da so socialistične organizacije zanj ustanovljene in da je sam za to odgovoren, če je v njih poedinec, ki dela napake — nehote jih človek ponajveč napravi — a ga ne opozori v organizaciji nanje, da jih popravi. Tak neodkrit človek ni socialist, ker s svojo molčečnostjo na eni strani kaže, da se za svojo organizacijo ne briga, na drugi strani pa s svojo nezavedno zahrbtnostjo, da mu je mešan več kot sotrpini, ker skrbi kakor žalosten pajac za njegovo zabavo. Takega človeka ven iz naših hiš, ker jim je treba samo snažnih prebivalcev. Če je že zunaj, se zanj dosti ne brigajmo, ker bo izginil z meščanstvom, katerega bo naša zavednost ubila. Kar nas je zavednih, pa si ne bomo ničesar prikrivali, ker je to naša pravica, da magari z ostro, premišljeno kritiko usmerjamo sebe v pravilno smer, drugič pa naša dolžnost! Ur.)

UTRINEK.

Delavcu je znano, da delavci daleč doli pod zemljo kopljejo rudo, da jo drugi delavci spremene v dragoceno kovino.

Delavec se zaveda, da izdeluje obleko in čevlje, sam pa hodi dostikrat raztrgan in bos. Njemu ni nobena tajnost, da kmet obdeluje polje, pridela razne prideleke in da delavci v tovarnah konservirajo te produkte kot živila, delavci pa dostikrat nimajo kaj jesti.

Delavec prav zanesljivo ve, da delavci grade ponosne palače, velike ladije, železnice, mostove, osušujejo barja, grade umetne naprave za namakanje zemlje, ali delavci nimajo od tega dela drugega kot žuljave roke in trpljenje.

Vse to je delavcem znano. Da njim je znano še več. Po svojih pohlevnih mislih je delavec prepričan, da ni pravično, da so produkti njegovega dela in naravna bogastva tako razdeljena, da on živi v revščini.

Delavec je prepričan, če se združi z drugimi delavci, da postane močan in da si izboljša lahko svoj položaj.

Kljub temu se pa delavci ne organizirajo tako hitro v politični, strokovni in

gospodarski organizaciji, koč to zaliteva-
jo njih interesi. Njegovi nasprotniki, to je
tisti, ki ga izkoriščajo, se zavedajo, če
cepijo delavstvo, da ga s tem odpravijo
proč od njegovega spoznanja, kako mo-
ra uravnati svoje delo, če hoče živeti v
boljših življenjskih razmerah.

In tako cepijo delavce po verah, po
narodnosti, po plemenu in še s sto drugi-
mi postranskimi vprašanji, da delavstvo
ne spozna resnice, če ne bo organizirano,
da bo potlačeno pod peto njegovih izkori-
ševalcev.

Kadar bo delavstvo spoznalo, da ni-
majo vera, narodnost, plemo, polt in dru-
ga taka postranska vprašanja nič opravi-
ti z rešitvijo socialnega vprašanja, se bo
delavstvo hitro organiziralo, postalo bo
moč, ki pahne industrijske carje s presto-
la in ustvari na svetu razmere, v katerih
ne bodo ljudje poznali pomanjkanja.

Po svetu.

— S čim so se tožili kapitalistični
časopisi vsega sveta. Pred 70 leti: socia-
listična misel umre v desetih letih. —
Pred 50 leti: socialistična misel bo mrtva
v desetih letih. — Pred 30 leti: socia-
listična misel bo živela le še 10 let. —
Pred 20 leti: socialistična misel ne bo ži-
vela dalj ko 10 let. — Danes: socialistič-
na misel bo mrtva v desetih letih. — Leta
1932: socialistična misel vzame konec v
desetih letih. — Leta 1942: kje so vsi ti-
st, ki so tolikokrat napovedali smrt so-
cializmu? Mrtvi so in pozabljeni! Socia-
listična misel pa še živi!

— Samo ena slika iz svetovnega gle-
dališča. V Washingtonu pokajo bombe

javne diplomacije. Tajni diplomatije, ki
dan za dnevom kujejo zarote, strme in se
kisajo. — V Belfastu pokajo prave bom-
be in bratska irska kri, zaznamovana s
katolicizmom in protestantizmom, se me-
ša v cestnih mlakužah. — V Dublinu se
lasajo republikani; nič več bratstva ni
med njimi. — V Sibiriji in Kareliji divjajo
banditske bele čete, zrele za samomor. —
Tisoč in ena bitka (stavka) je v teku na
ameriški delavski fronti. — Več ko 40
oseb obojega spola se je ob praznikih za-
strupilo z doma narejeno žgano »pijačo«
v Ameriki. — V Italiji pokajo »najtrdnj-
še banke. — Anglija je potegnila zastor
pred Indijo in Egiptom, toda izza zagri-
njala je slišati eksplozije. — Vse to — in
še veliko več drugega — se godi prve
dni leta 1922. Dober začetek!

— Vprašanje, ki ga podčrtavamo in
stavljamo vsem socialistom. Diplomacije
Zedinjenih držav, Anglije, Japonske,
Francije in Italije, zborujoči na konferen-
ci za omejitve oboroževanja v Washing-
tonu, so zavrgli strupene pline za porab-
ljanje v vojnah. Sedaj razglašajo ta sklep
kot velik uspeh civilizacije. Raba strupe-
nih plinov v vojnah pa je barbarizem.
Rušenje mest je barbarizem. Potapljanje
potniških parnikov je barbarizem. Ampak
končno: Zakaj imamo ta barbarizem, da-
siravno si domišljamo, da živimo v dobi
višje kulture in civilizacije?

— Proletarci vsega sveta prav do-
bro vedo, kaj je kapitalizem. Tisoči umi-
rajo na Kitajskem vsled lakote, medtem
so pa skladišča v kitajskih pristaniščih
napolnjena z živili in parniki jih odvažajo
v druge dežele. To je kapitalizem. — V
New Yorku in Chicagu je na tisoče de-
lavcev lačnih, toda skladišča v obeh me-

stih so polna živil in parniki jih izvažajo
drugam. To je kapitalizem.

Vestnik Svobode.

Ljubno, Dne 2. februarja 1922 prire-
di Šoštanjska »Svoboda« v prostorih g.
Podpečana igro »Moč Uniforme« in pev-
ski koncert. Prireditelj je namenjena
ustanovitvi podružnice Del. izobr. org.
»Svobode« v Ljubnem. Predpoldne se
vrši tozadevno predavanje, in političen
shod, na katerem bo poročal s Koren iz
Celja. Sodruga in sodružice, katerim je
za kulturni nparedek delavstva, vabimo,
da se prireditve polnoštevilno udeležijo. —
Odbor.

Podružnica delavsko - izobraževal-
nega društva »Svoboda« za Slovenijo
v Mežici naznanja vsem članom svoj
redni občni zbor, kateri se bo vršil
v nedeljo dne 5. februarja 1922 ob 11. do-
polne v društveni dvorani nad Konzum.
društvom za Slovenijo v Mežici. Dnevni
red: 1. Predložitev letnega zaključka. 2.
Poročilo predsednika, blagajnika in tajni-
ka. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučaj-
nosti. Dolžnost vseh članov je, da se obč-
nega zbora polnoštevilno udeležijo. Vab-
ljeni so tudi nečlani, kateri bi imeli namen
delavsko izobrazbo podpirati in povzdigi-
niti v kulturi.

Dve mehlovanj sobi se iščejo za takoj oziroma za
15. februarja. Po možnosti z
elektr. čno razsvetljavo in posebnim vhod. m. Ponudbe
pod »Mirna stranka« na anončno družbo ALOMA
COMPANY, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Najrečja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani.

TVRDKA J. DOLENC,
Ljubljana, Mišerjeva ulica št 5

se priporoča za na-
kup najboljših instru-
mentov izvrstnih to-
varn po najsolidnejših
in nizkih cenah.

Najnižje cene!

Na nižje cene!

VULKAN tvornica gumijevih izdelkov v Kranju

ETERNA
GUMIJEVI PODPETNIKI
VULKAN KRANJ

izdeluje

prvovrstne podpetnike.

Cisto domače podjetje!

Edina tvornica te stroke v Jugoslaviji.

Svetovno priznana kvaliteta.

Zadružna Gospodarska banka, d. d. v Ljubljani.

POZOR! POZOR! ! Stiri milijone kron !

zadene v najsrečnejšem slučaju igralec v III. kolu
Državne razredne loterije. Žrebanje v II. razredu se
vrši 7. in 8. februarja t. l. Srečka stane cela K 192,
polovična K 96, četrtinka K 48 in osminka K 24 za
one, ki so igrali že v prvem razredu. Novi igralci
morajo plačati srečke tudi za prvi razred nazaj. Na-
ročniki, katerim se pošljajo srečke po pošti, naj
pošljeje zraven še K 8 za poštnino in stroške.

Naročila se sprejemajo samo še do 3. februarja t. l.

Srečke ima na razpolago

Zadružna Gospodarska banka, d. d. v Ljubljani, Dunajska c. 38-1.

Delniška glavica
K 50.000.000.
Rezerve
okroglo K 45.000.000.—
Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.
Prodaja srečk
razredne loterije.
Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
— vsakovrstne kredite. —

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

— Brzojavni naslov: Banka. — v Ljubljani. — Telefon št. 261 in 413. —

Podružnice:

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Ptuj in Brežicah.